

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.006.02.2019

Elżbieta Gieraga
Szkoła Podstawowa nr 4
im. Marii Konopnickiej w Łęczycy
ul. Ozorkowskie Przedmieście 6C, 99-100 Łęczycza

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/004 – Realizacja programu Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE)

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Marii Konopnickiej w Łęczycy, ul. Ozorkowskie Przedmieście 6C, 99-100 Łęczycza, REGON 000903222 (zwana dalej „Szkołą”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Elżbieta Gieraga, Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 4 im. Marii Konopnickiej w Łęczycy od 1 listopada 2016 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełniła Bogumiła Wójtowicz, Dyrektor Szkoły od 1 września 2012 r. do 31 października 2016 r. <p style="text-align: right;">(Dowód: akta kontroli str. 2-3)</p>
Zakres przedmiotowy kontroli	Wykorzystanie przez Szkołę Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do dnia zakończenia kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Arkadiusz Kałużny, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/125/2019 z 23 maja 2019 r. <p style="text-align: right;">(Dowód: akta kontroli str. 1)</p>

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, zwana dalej „ustawą o NIK”.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Szkoła podjęła działania na rzecz przystąpienia do Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (dalej „OSE”), jednakże sieć ta była wykorzystywana w ograniczonym zakresie. Korzystanie z usługi OSE możliwe było wyłącznie w pracowniach komputerowych, na niespełna 45% komputerów szkolnych. Na pozostałych komputerach korzystano z łącza do Internetu o mniejszej przepustowości, dostarczanego przez podmiot komercyjny. W związku z podłączeniem do OSE wykonano tymczasowe przyłączenie do sieci lokalnej Szkoły, co nie pozwalało na utrzymanie szybkiego dostępu do Internetu oraz przesyłu danych. Rozpoczęcie niezbędnych prac adaptacyjnych przewidziane jest w 2019 r. w miesiącach wakacyjnych. Nauczyciele wykorzystywali cyfrowe materiały edukacyjne w procesie dydaktycznym. Podnosili także swoje kompetencje technologiczne w ramach szkoleń dotyczących m.in. wykorzystywania technik informacyjnych. W Szkole przeprowadzono także warsztaty dla uczniów, rodziców i nauczycieli dotyczące tematyki bezpieczeństwa w sieci. Celem zapewnienia bezpiecznego użytkowania sieci OSE, w Szkole korzystano z usługi *Bezpieczeństwo OSE PLUS*.

Infrastruktura teleinformatyczna Szkoły nie była w pełni dostosowana dla potrzeb sprawnego działania sieci OSE. Dostarczony przez *Operatora OSE Access Point*, służący do bezprzewodowego dostępu do sieci Internet, nie był wykorzystany w Szkole, z uwagi na zainstalowanie tego urządzenia w niewłaściwym miejscu – w piwnicy budynku.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Korzystanie przez szkoły z Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej

Opis stanu faktycznego

1. Zgodnie z protokołem zdawczo-odbiorczym usługi OSE, jej uruchomienie nastąpiło w Szkole w dniu 20 marca 2019 r.

(Dowód: akta kontroli str. 4)

2. W związku z podłączeniem do OSE, do Szkoły dostarczono switch. Odbiór wykonania instalacji switcha potwierdzono protokołem zdawczo-odbiorczym instalacji i urządzeń z dnia 20 marca 2019 r. Dodatkowo zainstalowano jeden Access Point, służący do bezprzewodowego dostępu do sieci OSE. W wyniku oględzin ustalono, że urządzenia te znajdowały się w jednej z dwóch pracowni komputerowych, w piwnicy szkoły i były oznakowane zgodnie z dokumentacją odbiorową.

(Dowód: akta kontroli str. 5-8)

3. Przed przystąpieniem do podłączenia OSE Szkoła posiadała wewnętrzną infrastrukturę, w tym m.in.:

- dwa stałe łącza internetowe w pracowniach komputerowych,
- 10 switchy rozmieszczonych w klasach lekcyjnych i pomieszczeniach administracyjnych,
- okablowanie zainstalowane w sekretariacie, bibliotece, pomieszczeniach administracji, pokoju nauczycielskim, pokoju nauczycieli wychowania fizycznego i we wszystkich 23 klasach,
- cztery routery ze switchami i dostępem Wi-Fi odpowiednio w pracowniach komputerowych i pomieszczeniach administracji (sieć bezprzewodowa

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

obejmowała tylko pomieszczenia administracji, pozostałe komputery połączone były z siecią łączem stałym).

(Dowód: akta kontroli str. 18-21)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, iż w związku z podłączeniem do OSE dokonano tymczasowego przyłączenia sieci OSE do sieci szkoły, co nie pozwala na intensywne wykorzystanie łącza OSE. Obecnie sieć komputerowa jest zbiorem małych, lokalnych sieci, w którym trudno utrzymać szybki dostęp do Internetu oraz przesyłu danych. W roku szkolnym 2017/2018 nie posiadano wiedzy, że Szkoła zostanie podłączona do OSE. Z tego powodu nie dokonywano odnowienia infrastruktury i okablowania. Poprzednia instalacja nie była planowana na całą szkołę i nie przystaje do aktualnych potrzeb. Wymaga położenia od nowa. Adaptacja sieci lokalnej jest planowana na rok 2019, po podłączeniu łącza światłowodowego. Adaptacja przeprowadzona zostanie w miarę posiadanych środków.

(Dowód: akta kontroli str. 15-22)

Według stanu na dzień 12 czerwca 2019 r. w budynku Szkoły znajdowało się 70 komputerów (w tym 12 urządzeń mobilnych). Do OSE podłączonych było 31 komputerów, w dwóch pracowniach komputerowych. Pozostałe 39 komputerów (w tym urządzenia mobilne) znajdowało się w pomieszczeniach administracji, klasach lekcyjnych, bibliotece i było podłączonych łączem stałym do Internetu dostarczanego przez firmę komercyjną.

Urządzenia mobilne użytkowane były przez nauczycieli (10 sztuk) i administrację (dwie sztuki). Komputery znajdowały się we wszystkich salach lekcyjnych. Każdy nauczyciel miał do dyspozycji urządzenie mobilne lub komputer stacjonarny, które były podłączone do sieci łączem stałym.

(Dowód: akta kontroli str. 9-12, 15-17, 23-25, 33-34, 180-181)

Do celów dydaktycznych wykorzystywano 63 komputery. Szkoła wyposażona była także m.in. w:

- 16 tablic interaktywnych,
- 18 rzutników,
- 12 drukarek/urządzeń wielofunkcyjnych.

(Dowód: akta kontroli str. 17-25, 38-63)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że w latach 2017/2018 zakupiono używane komputery, co znacznie obniżyło koszty zakupu, a są one wystarczające na potrzeby szkolne. W ocenie Dyrektora, szkolny sprzęt komputerowy zapewnia sprawne korzystanie z zasobów sieci OSE i nie planuje się jego wymiany.

(Dowód: akta kontroli str. 21, 33-34)

W trakcie kontroli Szkoła liczyła 21 oddziałów i 371 uczniów.

(Dowód: akta kontroli str. 26-31)

4. Szkoła nie posiadała dokumentacji powykonawczej w zakresie przeprowadzenia testu odbioru usługi OSE polegającej na sprawdzeniu przepływności dostępu do Internetu, dostępności usług pocztowych i stron internetowych.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, iż takich testów nie przeprowadzono. Instruktażu użytkownika w zakresie instalacji certyfikatów SSL udzielił pracownik podwykonawcy NASK ustnie Technicznemu Reprezentantowi Szkoły i Wicedyrektorowi Szkoły podczas odbioru wykonania instalacji.

(Dowód: akta kontroli str. 18-22)

5. Dyrektor Szkoły, składając zamówienie na OSE oświadczyła, że chce korzystać z bezpłatnych usług bezpieczeństwa wspierających zabezpieczenie uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju - tzw. *Bezpieczeństwo OSE PLUS*.

(Dowód: akta kontroli str. 157-158)

6. W Szkole funkcję zarówno *Koordynatora OSE* jak i *Technicznego Reprezentanta Szkoły* pełnił Informatyk wykonujący usługi dla Szkoły.

(Dowód: akta kontroli str. 157)

Od czasu uruchomienia OSE (od 20 marca 2019 r.) w Szkole nie wystąpiły przerwy lub utrudnienia w korzystaniu z sieci Internet.

(Dowód: akta kontroli str. 15-17)

W wyniku weryfikacji rzeczywistej prędkości dostępu do sieci Internet poprzez OSE stwierdzono, że w Szkole prędkość pobierania danych kształtowała się od 77,18 Mb/s do 103,75 Mb/s, a prędkość wysyłania od 93,77 Mb/s do 105,26 Mb/s.

(Dowód: akta kontroli str. 159-174)

Jak wskazała Dyrektor Szkoły, na chwilę obecną sieć pracowała zbyt krótko, dlatego trudno stwierdzić, czy przepustowość OSE jest wystarczająca.

(Dowód: akta kontroli str. 15-17)

7. Nauczyciele i uczniowie mogli korzystać z komputerów szkolnych mających dostęp do OSE wyłącznie w dwóch pracowniach komputerowych. W klasach lekcyjnych wykorzystywano stałe łącze sieciowe, z dostępem do Internetu dostarczanego przez firmę komercyjną.

(Dowód: akta kontroli str. 9-12, 15-17, 34)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, iż obecnie w Szkole nie korzysta się z bezprzewodowego połączenia do sieci OSE, ponieważ urządzenie Access Point umieszczono w piwnicy, co ogranicza dostęp do niego oraz utrzymanie szybkości połączenia z Internetem. Zgodnie ze Statutem, na terenie szkoły obowiązuje całkowity zakaz używania telefonu lub innych urządzeń elektronicznych. Nauczyciele w klasach nie korzystają z Wi-Fi, tylko z połączeń komputerów za pomocą kabli.

(Dowód: akta kontroli str. 18-21, 34, 80)

8. Na przykładzie danych z miesiąca maja 2019 r. stwierdzono, że w Szkole korzystano z cyfrowych materiałów edukacyjnych na lekcjach prowadzonych we wszystkich oddziałach. Były to przykładowo materiały wydawnictw służące przygotowaniu zadań dla dzieci, materiały do podręczników, zadania matematyczne, dziennik elektroniczny, pomoce dla nauczycieli (scenariusze, teksty), programy do tworzenia stron, multibooki, filmiki i materiały edukacyjne. Materiały wykorzystywane przez nauczycieli pochodziły ze stron internetowych o tematyce edukacyjnej. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że nauczyciele korzystali m.in. ze stron <http://www.epodreczniki.pl/> i <http://www.scholaris.pl/>.

(Dowód: akta kontroli str. 9-14, 33-34)

9. W Szkole funkcjonowały dwa łącza do sieci Internet:

- OSE - zapewniające szerokopasmowy dostęp do Internetu o symetrycznej przepustowości 100 Mb/s. Usługa ta była nieodpłatna. Szkoła nie zamówiła odpłatnego dostępu o zwiększonej przepustowości.

- Internet dostarczany przez podmiot komercyjny – łącze wykorzystywane do celów dydaktycznych i administracyjnych oraz prowadzenia dzienników lekcyjnych, funkcjonujące na podstawie umowy z dnia 6 lipca 2017 r. zawartej na czas określony - od 1 września 2017 r. do 31 sierpnia 2019 r. Przepustowość łącza wynosiła do 40 Mb/s, miesięczny koszt świadczenia usługi dostępowej – 78 zł.

(Dowód: akta kontroli str. 4-5, 9-12, 138-160, 175-179)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, iż korzystanie z niezależnych od OSE łączy internetowych wynika z wcześniej zawartej umowy z innym dostawcą.

(Dowód: akta kontroli str. 18-21)

10. W kontrolowanym okresie w Szkole przeprowadzono łącznie 21 szkoleń w zakresie wykorzystania cyfrowych materiałów edukacyjnych w nauczaniu. Uczestniczyło w nich od jednego do 33 nauczycieli (do 85% kadry nauczycielskiej). Szkolenia obejmowały m.in.: tematykę nauki programowania w edukacji wczesnoszkolnej, kształtowania kompetencji czytelniczych i informacyjnych,

wprowadzenia do grafiki 3D – projektowania brył, wykorzystania narzędzi interaktywnych (tworzenia testów, quizów on-line).

(Dowód: akta kontroli str. 9-13, 180-217)

W ramach realizacji Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych *Aktywna Tablica* w dniu 18 stycznia 2018 r. powołana została Miejska Sieć Współpracy Szkół Podstawowych w Łęczycy.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, iż podczas wspólnych spotkań, które odbywały się do 30 maja 2018 r., nauczyciele wymieniali się doświadczeniami zdobytymi podczas lekcji otwartych, czy szkoleń indywidualnych. Wspólnie opracowano konspekty i dzielono się pomysłami w grupach nauczycieli danego przedmiotu.

(Dowód: akta kontroli str. 220-238)

W roku szkolnym 2017/2018 w Szkole w dniach 14–17 listopada zorganizowano *Tydzień Profilaktyki – Cyberprzemoc* i przeprowadzono warsztaty i prelekcje dla klas III – VII, warsztaty i zebrania dla rodziców, szkolenie dla rady pedagogicznej. W 2019 roku w dniach 4-6 lutego Szkoła przystąpiła do obchodów *Dnia Bezpiecznego Internetu*, w których promowała pozytywne zastosowanie Internetu, tolerancję oraz tworzenie kultury zrozumienia i poszanowania.

(Dowód: akta kontroli str. 9-13, 218-219)

11. Dyrektor Szkoły wyjaśniła, iż *Operator OSE* nie prowadził w Szkole działań informacyjno-prómocyjnych dotyczących OSE i zasad bezpiecznego korzystania z technologii cyfrowych.

(Dowód: akta kontroli str. 15-17)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Szkoły w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Dostarczone przez *Operatora OSE* urządzenie Access Point zostało zainstalowane w pracowni komputerowej w piwnicy, co znacząco ograniczało dostęp do sieci bezprzewodowej.

(Dowód: akta kontroli str. 6-8, 15-21)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, iż nikt nie znał zasięgu działania Access Pointa, a w pracowni komputerowej w piwnicy istniała już skrzynka, więc nie trzeba było wykonywać dodatkowych wierceń.

(Dowód: akta kontroli str. 32-34)

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie działań (w porozumieniu z *Operatorem OSE*) w celu zainstalowania urządzenia Access Point w miejscu, które umożliwi bezprzewodowe podłączenie urządzeń mobilnych w Szkole.

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 28 czerwca 2019 r.

Kontroler
Arkadiusz Kałużny
Starszy inspektor k. p.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi

Dyrektor
DYREKTOR DELEGATURY
Przemysław Szewczyk
Najwyższa Izba Kontroli w Łodzi
z up.

.....
Grażyna Tużkiewicz-Gnitecka
wicedyrektor
podpis

